

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Лазић, Војислав, Жељко
15.02. 1971. Шабац

ПРИМЉЕНО 16.07.2015.			
ОРГ. ЈЕД	БРОЈ	ПРИЛОГ	ВРЕДНОСТ
02	15/6		

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет у Новом Саду
Правни факултет
Општи смер
Дипломирани правник
1992.
1999.
7,12

Магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Правни факултет
Докторске академске студије
2011/12.
165
8,57

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
дисертације
Име и презиме ментора,
звање
Број и датум добијања
сагласности за тему
докторске дисертације

NUMERUS CLAUSUS 1940 – Уредбе о ограничавању права Јевреја у Краљевини
Југославији
Проф. др Небојша Ранђеловић, редовни професор Правног факултета
Универзитета у Нишу
8/18-01-002/15-018 од 18.03.2015.

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
Број поглавља
Број слика (шема, графикана)
Број табела
Број прилога

290
Увод, 7 поглавља, Закључна разматрања

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Ж. Лазић, <i>Друштвени и историјски аспект смртне казне у Србији 1804-1839</i>, часопис "Безбедност", Београд, год 56, бр 2, ISSN 0409-2953, 24</p> <p>У оквиру истраживања везаних за тему докторске дисертација, кандидат се бавио истраживањем и кривичног законодавства Кнежевине и Краљевине Србије, Краљевине СХС и Краљевине Југославије. Сегмент истраживања је био и пенални систем у оквиру чега је написан чланак. Аутор се у чланку бави генезом смртне казне у оквиру пеналног система у Србији, њеним правно-историјским и кривично-правним аспектом, али је ставља и у шири друштвени контекст, анализирајући њене друштвене и друге атрибуте.</p>	M53
2	<p>Ж. Лазић, <i>Правни и политички карактер приступања Краљевине Југославије Тројном пакту</i>, часопис "Пешчаник", ISSN 1451-6373, 13/2015, 12</p> <p>Приступање Краљевине Југославије Тројном пакту, након чега су војним пучем срушени влада и намесништво, представља увод у улазак Краљевине Југославије у Други светски рат. Тиме је окончано политичко стање условљене неутралности државе и политике и легислативе које су тема докторске дисертације кандидата. Аутор Тројни пакт посматра као међународни уговор са обавезујућом формом (као нпр. конкордат), не занемарујући његове политичке аспекте, али и пропратне акте (тајне анексе), којима је Краљевина Југославија стављана у привилегован положај.</p>	M53
3	<p>Ж. Лазић, <i>Правни аспекти грађанских и верских слобода јеврејске заједнице на нашим просторима</i>, Зборник радова Правног факултета у Нишу, ISSN 0350-8501, 70/2015, 18</p> <p>Чланак «Правни аспекти грађанских и верских слобода јеврејске заједнице на нашим просторима», се и тематски и садржински уклапа у шири контекст који намеће тема докторске дисертације. Плод је архивских и других истраживања које је кандидат обавио током израде дисертације. У чланку је дат преглед поменутих аспеката положаја јеврејске заједнице на овим просторима и садржи сегменте анализе грађанских и верских слобода Јевреја, који због обима дисертације, али и временских ограничења теме, нису ушли у сам текст докторске дисертације.</p>	M51

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.	ДА
Кандидат Жељко Лазић је окончао докторске студије на Правном факултету Универзитета у Нишу у складу са законом и пратећом нормативом и након спроведене процедуре окончао рад на изради докторске дисертације и тиме испунио законске услове за одбрану докторске дисертације.	

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Докторска дисертација кандидата Жељка Лазића "NUMERUS CLAUSUS 1940 – Уредбе о ограничавању права Јевреја у Краљевини Југославији" представља резултат самосталног истраживачког и научног рада кандидата, кроз који су, применом метода назначених у Уводу дисертације, верификоване основне и посебне хипотезе постављене на почетку рада. Дисертација садржи Увод, седам поглавља и Закључна раматрања. У уводним разматрањима дато је научно и методолошко образложење саме теме, кратак историјски осврт на раздобље у чији је контекст стављена тема дисертације и постављене су хипотезе. Основна хипотеза од које се пошло у раду је, да је Влада Краљевине Југославије донела уредбе којима се формалноправно ограничавају права Јевреја и које су биле противуставне. Уз основну хипотезу постављено је шест посебних хипотеза, које тематски разрађују основну хипотезу. Прво поглавље носи назив «Заједничка држава Јужних Словена – стварање, друштвена структура и државноправне одлике». У њему се даје анализа процеса стварања Краљевине СХС, друштвених односа, структуре, посебно питања поступка изједначавања закона и даје се осврт на положај јеврејске заједнице у новој држави. У другом поглављу даје се историјски преглед друштвенополитичких, правних и демографских карактеристика јеврејске заједнице на нашим просторима. Кроз овакав приступ даје се осврт на процес насељавања Јевреја на овим просторима пре 1918. године, затим друштвене, правне и демографске карактеристике јеврејске заједнице у заједничкој држави и њен правни, политички, религијски и економски положај. У трећем поглављу дат је упоредноправни преглед антисемитске легислативе у државама Европе и окружења пре Другог светског рата. Посебан акценат је стављен на овакву легислативу у Немачкој, Француској, Мађарској, Румунији, Бугарској, али и на овакве процесе у Сједињеним Америчким Државама, односно на паразаконску примену *numerus clausus*-а, посебно на универзитетима. Четврто поглавље је логичан след излагања

датих у трећем поглављу, где је аутор дао анализу самог *numerus clausus*-а у европским државама, као дела антисемитске легислативе. Пето поглавље носи наслов *Numerus clausus 1940*, и у њему је дата анализа спољнополитичких и међународних аспеката политике Краљевине Југославије у времену пред рат. Направљен је осврт на антисемитизам, као социолошку и политичку категорију у земљи и окружењу 1940. године, нарочито под утицајем Трећег Рајха, као тадашњег сувереног господара већег дела Европе. Нарочито добра илустрација је дата детаљном анализом писања штампе у том периоду. У наредном поглављу дата је анализа поступка доношења и примене антијеврејских уредби у области школства и промета прехранбених производа. На самом почетку поглавља дата је правно-теоријска анализа хијерархије правних аката, јер ту лежи одговор на противуставну природу антисемитских уредби. Потом је дата широка анализа процеса примене Уредбе о упису лица јеврејског порекла за ученике Универзитета, високих школа у рангу универзитета, виших, средњих, учитељских и других стручних школа и Уредбе о мерама које се односе на Јевреје у погледу обављања радњи са предметима људске исхране. Последње поглавље садржи правне и друштвене последице примене уредби на јеврејску заједницу, али и шири друштвени, правни и политички аспект њихове примене. Посебна вредност овог поглавља је интервју са господином Александром Леблом, савремеником догађаја, који је и сам био жртва примене уредби. Такође је дат и приказ поступка формално-правног укидања уредби који је спровела Влада Краљевине Југославије у избеглиштву. У закључним разматрањима су сумирани резултати истраживања и постигнути научни резултати, остварени кроз израду дисертације, као и научно образложење потврђивања постављених хипотеза на почетку рада.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације *(до 200 речи)*

Уз основну хипотезу, да је Влада Краљевине Југославије донела уредбе којима се формалноправно ограничавају права Јевреја и које су биле противуставне, постављене су и посебне хипотезе: да су у Кнежевини и Краљевини Србији постојали антијеврејски укази и наредбе, али нису имали антисемитски, већ економски карактер; да су у периоду Краљевине СХС припадници јеврејске заједнице уживали сва грађанска права; да је у другим државама Европе и окружења знатно раније постојало изражено антисемитско расположење, да је донет низ антисемитских закона и уредби; да су ограничавајуће уредбе донете под својеврсним спољнополитичким притиском и да нису донете зато што је Влада Краљевине Југославије била антисемитског карактера; да су уредбе значајно утицале на друштвени живот јеврејске заједнице пре Другог светског рата, осећај несигурности и неповерења; да је негативна антијеврејска кампања у медијима утицала на индиферентан став јавности на доношење ограничавајућих уредби; да су уредбе представљале увод у доношење шире антисемитске легислативе. Све постављене хипотезе су потврђене, с тим што је последња посебна хипотеза потврђена у ширем контексту, који се везује за легислативу након окупације Краљевине Југославије.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације *(до 200 речи)*

У државноправној историографији и историографији уопште, нема целовите студије која има сличан наслов, сличну садржину и која се на целовит начин бави овом тематиком. Применом социолошког и историјског метода дисертација је дала свеобухватну анализу друштвенополитичког и правноисторијског контекста времена у коме су доношене уредбе. Посебна вредност дисертације лежи и у упоредноправном приступу, где се доношење и примена ограничавајућих уредби сагледава са ширег друштвеног и међународно-правног аспекта, што даје потпуну слику околности доношења уредби у Краљевини Југославији. Дисертација је значајна и по томе што се анализе и закључци аутора првенствено заснивају на изворима, односно архивској грађи, тако да су потврде постављених хипотеза и на тај начин научно утемељене. Аутор је применио и метод интервјуа, што није честа пракса у правно-историјским студијама, чиме је архивској грађи дао и квалитет опсервације директних учесника догађаја.

Оцена самосталности научног рада кандидата *(до 100 речи)*

Докторска дисертација "NUMERUS CLAUSUS 1940 – Уредбе о ограничавању права Јевреја у Краљевини Југославији" резултат је самосталног научног рада кандидата. Почев од постављања циљева истраживања, преко одређивања методолошког приступа истраживању, прикупљања архивске грађе и њене обраде (што је представљало најзахтевнији сегмент истраживања), до анализе прикупљене грађе, упоређивања са поставкама датим у доступној литератури и самосталног научног закључивања и потврде постављених хипотеза.

ЗАКЉУЧАК *(до 100 речи)*

Докторска дисертација кандидата Жељка Лазића "NUMERUS CLAUSUS 1940 – Уредбе о ограничавању права Јевреја у Краљевини Југославији" резултат је самосталног научног рада кандидата. Тематски,

садржински, методолошки, као резултат обимног и плодног истраживања, првенствено заснованог на обради и анализи правно-историјских извора, она представља научни допринос у области историје државе и права. Тиме испуњава све услове за јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовану Комисије 8/18-01-005/15-023

Датум именовања Комисије 09.07.2015.

Р. бр.	Име и презиме, звање		Потпис
1.	Проф. др Драган Николић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу	председник	
	Правно-историјска (Научна област)	Правни факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
2.	Проф. др Небојша Ранђеловић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу	ментор, члан	
	Правно-историјска (Научна област)	Правни факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	
3.	Проф. др Зоран Мирковић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду	члан	
	Правно-историјска (Научна област)	Правни факултет у Београду (Установа у којој је запослен)	
4.	Доц. др Александар Ђорђевић, доцент Правног факултета Универзитета у Нишу	члан	
	Правно-историјска (Научна област)	Правни факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	

Датум и место:

.....